

VLIKO DARBAI

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Tarybos posėdis įvyko birželio 19 d. New Yorke.

Posėdyje dalyvavo trys Vliko Valdybos nariai, Tautos Fondo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybų atstovai ir 13 Tarybos narių. Pirmininkavo Tarybos pirm. Br. Bieliukas, Liet. Rezistencinės Santarvės atstovas, sekretoriavo A. Vaitekūnas, ūkininkų Sąjungos atstovas.

Taryba pagerbė neseniai mirusį Stasi Girdvainį, Lietuvos Respublikos Nepaprastą Pasiuntinį ir Įgaliotą Ministrą prie Šv. Sosto.

Tarybos pirm. pasveikino naują Tarybos narę Rimą Čerkešienę, pradėjusią atstovauti Taryboje Lietuvos Socialdemokratų Partijai.

Dr. Er. Nemickas, Valdybos vicepirm., ėjęs porą mėnesių Valdybos pirm. pareigas, plačiai painformavo Tarybą apie šio laikotarpio Valdybos veiklą.

Paruoštas ir pasiūstas memorandumas Prezidentui Niksonui dėl Europos saugumo konferencijos su Liet. Dipl. Šefo min. St. Lazoraičio ir VLIKO pirmininko dr. J. K. Valiūno parašais; galutinai sutvarkytas Madrido radio lietuvių kalba transliacijų reikalas, nuo birželio 1 d. ten nuvykus kun. A. Tamošiūnui iš Čikagos; paruoštas, atspausdintas ir išsiuntinėtas Lietuvos Steigiamojo Seimo atstovų atsišaukimas (vien anglų kalba jo atspausdinta 6.000 egz.); pasiūsti protesto pareiškimai Jungt. Tautų Gen. sekretoriui ir UNESCO pirmininkui dėl Lenino minėjimų; išleista 300 egz. leidinio „1969 m. VLIKO Seimas“; suruoštas Politinis jaunimo seminaras Čikagoje; galutinai išaiškinta ir susitarta su prof. dr. Br. Kaslu dėl suredagavimo nacių-ko-

munistų samokslu prieš Lietuvą dokumentų rinkinio; pasirašyta sutartis dėl parašymo knygos apie nacių ir komunistų genocidą Lietuvoje; susitarta su dr. V. Sruogiene dėl leidinio parašymo Lietuvos Steigiamojo Seimo sukakties proga; pasiūstas prezidentui Niksonui raštas dėl jo pagalbos Kambodijai. Per tą patį laiką Valdybos nariai buvo išvykę: Valdybos vicepirm. Informacijos reikalams J. Audėnas buvo Bostone P. Viščinio vadovaujamos radio valandėlės sukaktuviniame minėjime, dr. J. K. Valiūnas, prof. J. Puzinas ir Romas Kezys dalyvavo Jaunimo politiniame seminare ir spaudos konferencijoje Čikagoje ir skautų akademikų sueigoje; dr. Br. Nemickas dalyvavo agr. J. Gilvydžio pagerbime Detrote ir turėjo sėkmingą Lietuvos reikalais pasikalbėjimą amerikiečių laikraščio redakcijoje, kuri tą pasikalbėjimą aprašė. Valdybos pirm. dr. J. K. Valiūnas buvo Australijoje, kur lankė lietuvių kolonijas, ir Filipinuose, kur galutinai susitarė su labai galinga radio stotimi „Veritas“ dėl lietuvių kalba transliacijų nuo liepos 1 d. Sibiro lietuviams. Grįžęs iš Tolimųjų Rytų, dr. J. K. Valiūnas skrido porą kartų Čikagą: vieną savaitgalį dalyvavo Jaunimo seminare ir spaudos konferencijoje, kitą — Genocido parodos atidaryme. Be to, VLIKO Valdybos atstovas Vokietijoje Valt. Banaitis dalyvavo Parlamentarų konferencijoje Monake.

Tarybos pirm. Er. Bieliukas informavo, kad jis dalyvavęs visuose Valdybos posėdžiuose, kurie vyksta kas savaitę, rečiau — kas dvi. Paskutinį kartą jis buvęs Tarybos pirmininku prieš pustrėčių metų. Per tą laiką yra įvykę dideli pasiekimai VLIKO apimtyje: VLIKO Valdyba šiandien

turi daug daugiau darbų. Todėl VLIKui reikalingos daug didesnės lėšos ir gausesnis vykdomasis personalas. Valdybos narys Finansų reikalams inž. J. Valaitis glaudžiai bendradarbiauja su Tautos Fondo Valdyba, kuri sudaro gerą darbo grupę ir turi daug planų. Artimiausiu metu jie kreipsis į lietuvių visuomenę. Tarybos pirmininkas tikisi, kad į jų kreipimąsi lietuviai atsilieps gausiai savo finansine parama VLIKui.

Abiejų pranešimai susilaukė posėdžio dalyvių gausių paklausimų. Visi dalyvavo diskusijose ir reikalų svarstymuose. Numatyti kiti reikalai teko atidėti kitam Tarybos posėdžiui. Taryba vieningai nutarė pasveikinti ir nuosirdžiai padėkoti Valdybos pirm. dr. J. K. Valiūnui už labai svarbų jo laimėjimą — gavimą „Veritas“ stoties radio transliacijų Sibiro lietuviams. (ELTA)

ISRINKTIEJI

Naujai išrinkti lietuviai deputatai į aukščiausiąją Sov. Sąjungos tarybą yra šie: V. Charazovas, Lietuvos Komunistų partijos centro komiteto antrasis sekretorius, E. Grimšauskienė — kolūkietė, E. Jurgaitytė — azotinių trąšų gamyklos aparatininkė, S. Markūnienė — kabečių gamyklos emaliuotoja, J. Matulis — Lietuvos Mokslų akademijos prezidentas, S. Šeštakauskienė — agronomė, P. Šileikis — dažytojas brigadininkas, A. Šokinis — TSRS elektroninės pramonės ministras, M. Šumauskas — Lietuvos aukšt. Tarybos prezidento pirm. ir J. Vaišnora — melioracijos mašinistas.

I aukščiausiąją Sov. Sąjungos tautybių tarybą nuo Lietuvos išrinkti 31 asmuo, tarpe jų J. Pavelas — generolas pulkininkas, S. Koršunovas — Klaipėdos žvejybos laivyno bazės kapitonas, L. Kuldižanovas — kino režisierius, N. Ogarkovas — generolas pulkininkas, J. Paleckis — Sov. Sąj. aukščiausios tarybos tautybių tarybų pirmininkas, S. Škačkovas — Sov. Sąjungos ekonominių ryšių su užsieniu pirmininkas, A. Sniečkus — Lietuvos komunistų partijos pirmasis sekretorius, R. Vasilevskas — kolūkio fermos vedėjas, A. Zudinas — traukinio mašinistas, ir kt.

Rinkimų baigiamajame posėdyje buvo pasidžiaugta, kad rinkimams padėjo gausus komjaunimo aktyvas. Balsavimo diena (birželio 14 d.) komisijos negavo nė vieno pareiškimo dėl rinkimų teisių varžymo. Rinkimuose į Sov. Sąjungos tarybą balsavo 99,96 procentai, o į tautybių tarybą 99,97 procentai.

Tarpe visų deputatų yra 31 komunistas ir 11 nepartinis.

A. Z.

KELIAI IR VANDUO

Kiekvienais metais pavasarį matyti daugybė sužalotų kelių. Pvz., Panevėžys — Krenava (per Uptę), Rokiškis — Južintai, Kamajai — Južintai, Užpaliai — Dusėtos ir kitose slėnesnėse vietose susitelkę vanduo pragaužia kėlą, išneša žvyrą ir padaro didelių griovių. Poledžio metu kai kuriais keliais visai neįmanoma važiuoti.

AMERIKONAI LIET. NAMUOSE

Birželio 30 d. Lietuvių Namams buvo didelis staigmena. Mat, 70 JAV lietuvių, pakelii į Lietuvių koplyčios šventinimą Vatikane, kelioms dienoms sustojo Londone susitikti su mūsų visuomenė ir aplankyti žymesnių vietų Anglijoje. Šią ekskursiją suruošė veikli Lietuvos Vyčių organizacija Amerikoje, kuriai vadovauja malonus ir energingas vadovas dr. Jack J. Stukas, plačiai žinomas veikėjas. „Memories of Lithuania“ radio valandėlės vedėjas New Yorke.

Šį didelį būrį svečių pasitiko DBLS pirm. J. Alkis, Lietuvių Namų Bendrovės Valdybos pirm. S. Nenortas ir sekretorius A. Pranskūnas.

Po trumpo susipažinimo svečiai buvo pakviesti į salę, kur prie kuklių užkandžių šeimininkai patarnavo ištroškusiems, dalytasi įspūdžiais, ir tuoj skambėjo dainos, planiniu pritarant jau žinomai ir pagarsėjusiam solistui Liudui Stukui.

Londoniškiai stebėjosi, kaip Amerikos lietuviai gražiai moka linksminis, dainuoti, ir buvo sužavėti jų draugiškumu, ir visi jautėmės, kaip seniai pažįstami draugai.

DBLS pirmininkas nuosirdžiai sveikino svečius, trumpai apibūdindamas jiems lietuvių veiklą Anglijoje, ir pranešė, kad ne užilgo Lietuvos Atstovas Londone V. Palickas su poniu atvykęs pasimatyti, ir ši maloni žinia dar linksniau nuteikė visus.

Garbingiesiems svečiams atvykus, sekė oficialioji dalis, kurią pradėjo DBLS pirmininkas, pakviesdamas ekskursijos vadovą tarti žodį. Dr. J. Stukas apibūdino šios Amerikos lietuvių misijos tikslą, sveikino

Skundai ir raginimai

Vilniuje. Parodų rūmuose (Muziejaus g.), š. m. gegužės 27-29 d. įvyko okup. Lietuvos Rašytojų sąjungos penktasis suvažiavimas. Pirmasis buvo prieš 25 metus, 1945 m., taip pat Vilniuje.

Ir šį kartą rašytojus sveikino kom. partijos centro komitetas, ir vėl priminę reikalą kurti „socialistinio realizmo metodu“, nes tik tuo būdu, jis teigia, kūrėjai galį teisingiau atskleisti „socialistinę tikrovę“, plačiau vaizduoti „kovas dėl socialistinio ir nacionalistinio išsivadavimo“ ir, pabrėžia, — „demaskuoti lietuviškosios buržuazijos vaidmenį istorijoje“, o jis — antilaudinisin...

Suvažiavimą atidarė akademikas K. Koršakas, ilgą ataskaitinį pranešimą skaitė ilgametis Sąjungos pirmininkas E. Miečelaitis, kitą — sekretorius Alg. Pocius.

Jei pirmasis skaitė prozininkų, poetų, dramaturgų per ketverius metus (nuo ketvirtosios suvažiavimo) parašytuosius kūrinius, juos įvertindamas, tai Pocius, kalbėjęs apie organizacinę lietuvių rašytojų sritį, kiek kritiškai palietė ypač Vilniuje leidiamųjų literatūros laikraščių lygį.

E. Miečelaitis pripažino (plg. „Tiesa“, geg. 30 d., „Literatūra ir Menas“, 22 nr.), kad lietuvių literatūrai, „pažangiesiems kovojant prieš vakarykštį atsilikimą“, dabar atiteko kovotojo vaidmuo ir... ji subrendo. Tačiau Miečelaitis neišryškino, kad, iš tikrųjų, lietuvių literatūra šių dienų Lietuvoje verčiama vis labiau tarnauti partijai. Tai „kovos“ vaidmuo...

Literatūra vargiai ar retais atvejais birsta, auga kokybės atžvilgiu, nelabai džiugina ir jos kieki. Štai, Miečelaitis pripažino, kad per ketverius metus (1965-1969) „išėjo beveik šimtas originalių knygų“ ir jų tarpe: 28 romanai bei apysakos, 30 novelių, apsakymų knygų ir kt. 100 knygų per ketverius metus arba 25 per metus tai skaičius, kuriuo vargiai tenka girti. Šiuo požiūriu atsiliekama nuo nepr. Lietuvos laikmečio, palyginti, ir nuo stovyklinių dienų vak. Vokietijoje.

Pocius pripažino: ketverių metų laikotarpį (1965-1969) okup. Lietuvos komunistai pajutę išeivijos Vakaruose balsus, kritiką, apamai — poveikį, nes, jis teigia, tas laikotarpis nebuvo lengvas, jis pasižymėjo „sustiprintomis buržuazinės propagandos ir ideologijos atakomis prieš mūsų šalį, prieš mūsų kultūrą...“ (Lit. ir Menas, Nr. 23).

Šį kartą mums įdomu, kad apie Vakarų „atakas“ prieš rusų okupaciją, lietuvių kultūros žalojimą ir apamai rusinimo pastangas kalbėjo ne partijos pareigūnai, bet rašytojas-pareigūnas.

Tas pats A. Pocius, įvertinęs leidinius, kurie skiriami literatūrai, be to, dailei, architektūrai, filmui ir kt. sritims, daugiausia kritikavo „Literatūros ir Meno“ savaitraštį, kuris padaręs daug klaidų... Pocius nuomone, tame savaitraštyje „dar daugoka pilkų, nuobodžių, nieko nepasakančių puslapių“.

Klaidų neišvengianti ir „Pergalė“ (dėl to, kad retais atvejais paskelbianti rašyto-

jų kūrybą, neatitinkančią partijos reikalavimų — Elta), betgi teigiamai atsiliepiama apie Kaune einantį ir į Vakarus neišleidžiamą „Nemuno“ žurnalą. Jis subūręs Kaune gyvenančius rašytojus, jis ugda jaunus talentus, mažą to, jis tapęs „rimtu kultūrinio centru Kaune“. Jau ne nuo šiandien kalbama, kad ir Kaune reikalingas Rašytojų sąjungos skyrius.

Sąjungos vadovai skundėsi dar vis silpna literatūros kritika ir, nebe pirmas kartas, nesklaidžiu bendradarbiavimu su kino studija Vilniuje. Tai liečia ypač rašytojus, kurie bandę rašyti scenarijus Vilniuje sukuriamiems filmams, bet dažnu atveju jau atsisakė dirbti su filminkais.

Dar keli pasisakiusių balsai („Tiesa“, geg. 31). Rašyt. A. Baltakis priminė būdingą bruožą: pozicijoje debiutuojančių daugumą sudaro studentai, tuo tarpu į prozą ateina daugiau patyrimo turį žmonės, kaip inžinieriai, žvejai, mokytojai, kolchozų specialistai.

Baltakis pareiškė ir rūpestį (aišku, ypač partijos...), būtent, kad jaunieji okup. Lietuvos poetai ar prozininkai savo kūryboje vengia kelti „opias mūsų visuomenę jaudinančias problemas. Iš jaunųjų poezijos beveik visiškai išnyko publicistinis eldėraštis“. Kitas rašytojas, Sąjungos sekretorius V. Eubnys, ne tik jauniems, bet ir aplamai rašytojams prikišo, kad jiems trūksta „blogi demaskuojančios ir gėrį teigiančios aistros“.

Tai įsidėmėtini pareiškimai. Jie liudija, kad rašytojai dar vis vengia tapti partijos propagandos garsiakalbiais, o jei jaunieji savo kūryboje vengia „opijų, jaudinančių“ klausimų, tai irgi aišku: ypač jaunimas priešingas paklusti partinei linijai bei „socialistinio realizmo“ reikalavimams. Svarbiausia, kad tie „rūpesčiai“ keliama ne tik šiandien, bet jau išties 25 metus... (ELTA)

MIRE PROF. K. REGELIS

Eltai iš Šveicarijos pranešama, kad gegužės 22 d. Zueriche mirė Konstantinas Regelis, profesorius, augalų sistematikas ir taikomiosios botanikos specialistas. Jis buvo gimęs 1890 m. Petrapilyje. Nepr. Lietuvoje nuo 1922 m. ligi 1940 m. ir vėliau 1943-44 m. buvo Lietuvos (vėliau Vytauto D.) un-to profesorium ir nuo 1923 m. jo įkurto botanikos sodo vedėju. 1940-43 m. pasitraukęs iš Lietuvos, dirbo Šveicarijoje. 1944 m. antrą kartą pasitraukęs, pradėjo mokslo darbą darbo Graze, Austrijoje, vėliau Bagdade, Istambule, vėl Graze, o pastaruoju metu gyveno Šveicarijoje. K. Regelis yra autorius daugelio studijų apie Lietuvos augaliją bei parašęs eilę mokslo darbų vokiečių kalba. Nuo 1938 m. Lietuvoje atstovavo tarptautiniuose botanikų suvažiavimuose. Velionis buvo daugelio mokslo draugijų pasaulio narys. (ELTA)

KUNIGŲ LAISKO ISTRAUKA

Čiurich katalikų dienraštis „Neue Zuercher Nachrichten“ paskelbė plačią ištrauką iš 40 lietuvių kunigų laiško, kurį jie dėl bažnyčios persekiojimo okupuotoje Lietuvoje pasirašė Sovietų Sąjungos ministerijai pirmininkui Kosyginui.

DISERTACIJA APIE VAIKŲ LIGAS

Vilniaus universiteto medicinos fakultete medicinos daktaro disertaciją apgynė Liudmila Steponaitienė. Jos mokslo sritis — vaikų ligos brendimo laikotarpiai.

ISNUODYTOS ZUVYS

Skuodo rajone teka keletas upelių, ir yra Kalčių ežeras. Gegužės mėn., keičiant 50 kubinių metrų talpos amoniakinio vandens cisterną, amoniakinis vanduo ėmė trykšti lyg iš fontano, pateko į griovį ir juo nutekėjo į Kaltės upelį, kuriame 14 km ruože išnuodijo žuvis ir vandens gyvūnus.

Toks atsitikimas nėra pirmas, nes jau ir prieš keletą metų buvo užnuodytas tas pats Kaltės upelis.

EUROPOS LIETUVIS —

LITHUANIAN WEEKLY

Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd., 1 Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. 727 2470.

Registered as a newspaper at the Post Office.

Leidžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga ir Lietuvių Namų Ake. Bendrovė.

Redakcija rankraščius taisy ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumeratos kaina: metams 50 šil., dolelio kraštuose — 6 dol. metams; Vokietijoje — DM 22.

Už laikraštį kieno nors spausdinamųjų skelbimų turinį nei leidžiam, nei redakcija nesiima atsakomybės.

J. A.

SEPTYNIOS DIENOS

Neprapažįsta Menuhino

Vakaruose gyvenęs garsusis smuikininkas Menuhinas ruošia Šveicarijoje muzikos festivalį, į kurį pakvietė ir sovietų smuikininką Oistrachą.

Bet Sov. Sąjunga atsisakė leisti Oistrachui važiuoti, nes Menuhinas esąs sionistas.

Stalino biustas

Nuėmus tvorą, paaiškėjo, kad ten, kur Stalinas palaidotas, yra pastatytas jo biustas.

Gydytojai dirbs tvarkingai

Britanijos gydytojai susitarė su naująja vyriausybe ir vėl dirbs normaliai.

Jie buvo atsisakę atlikti tam tikras administracines pareigas.

Nepaklusnūs jaunuoliai

Rytų Vokietijon nuvažiavusius Vakarų Vokietijos jaunuosius socialistus buvo pasikvietęs R. Vokietijos komunistų vadas Ulbrichtas. Apie tą pakvietimą jie pranešė savo socialdemokratų partijai centrui, kuris siūlė atmesti kvietimą. Jaunuoliai vis dėlto nuėjo, ir abi pusės išsėdėjusios savo pageidavimus.

Trys šimtai penkiasdešimt penktasis

Jeigu Danijos vyriausybė suteiks politinį prieglobstį Čekoslovakijos ambasadoriui Vasekui, tai jis bus 355-asis čekoslovakas, kuris tame krašte pasinaudoja tokia teise.

Rumunijos partiniam pareigūnui nebuvo suteiktas prieglobstis. Jis jaunimo kongrese kalbėjo prorožimiškai, ir jam nėra kaip pripažinti persekiojamojo teisės, kai jis yra pareigūnas.

Religinė statistika

Naujajame Britanijos parlamente yra 39 žydai (vieno mažiau negu po 1966 m. rinkimų), iš jų 8 konservatoriai.

Katalikų yra 37 (13 konservatorių ir 22 darbiniai Eritanijoje, 2 Ulsteryje).

22 vadinamieji humanistai (be religijos).

Paimtas šnipų laivas

Pietų Korėjos laivai po kovos apsupo ir paimė šnipinėjimą vykdžiusį Šiaurės Korėjos laivą.

Dubčekas — netinkamas

Čekoslovakijos spauda nurodinėja, kad Dubčekas buvo netinkamas ambasadoriaus pareigoms, dėl to ir atšauktas iš Turkijos.

Be to, jis pašalintas iš komunistų partijos.

Amerikiečiai atitraukti

Amerikiečių kariuomenė jau atitraukta iš Kambodijos. Joje liko dar 39.000 Pietų

CHAGALLIS IR LIETUVA

Dabarties dailė be Chagallio vardo jau būtų sunkiai įsivaizduojama. Jis pažįstamas visiems tiems, kurie apie meną turi bent šiek tiek tokią nuovoką, ir jis, tur būt, ypač artimai suprantamas ir gal net jaukus tiems, kurie patys yra kilę iš vidurio rytų Europos lygumų, kurie tebeprisimena tų kraštų sodriai žalias vasaras ir senobiškas kaimo lūšneles. Jiems, matyt, ir Chagallio į žalių medžių viršūnes įpieštos žalmargės atrodo savaip jaukus ir kone realistiškos savo neįprastoje aplinkoje...

Tur būt, nedaug lietuvių nežino, kad žydų kilmės, Rusijoje gimęs, tarpukarėje Paryžiuje pasaulinio pripažinimo susilaukęs dailininkas Marc Chagallis savo pirmąją parodą buvo surengęs Lietuvoje. Šių metų pradžioje Paryžiuje, Grand Palais rūmuose, įvyko apžvalginė Chagallio kūrinių paroda, pavadinta „Hommage à Chagall“. Parodos kataloge nurodyta, kad pirmoji M. Chagallio individuali paroda įvyko dar prieš pirmąjį pasaulinį karą, 1914 m., Rusijoje. O antrąją dailininko individualią parodą 1922 m. Kaune suruošė Lietuvos dailininkų draugija.

Po bolševikų revoliucijos Rusijoje Chagallis savo gimtajame Vitebske 1918 m. buvo paskirtas dailių menų komisaru. Tačiau ryškaus individualinio braižo dailininkas prie „proletarinio“ ir „sorealistinio“ meno reikalavimų, matyt, negebėjo prisitaikyti. Jau 1921 m. jis tegavo tarnybą kaip pašybos mokytojas karo našlaičių prieglaudoje netoli Maskvos. Jo padėtis revoliucinėje Rusijoje darėsi vis kritiškesnė, ir Chagallis pasiryžo emigruoti. Tai nebuvo lengvas uždavinys, nes bolševikų valdžia žinomus menininkus iš krašto nenori

rai išleisdavo. Pagalbon atėjo poetas Jurgis Baltrušaitis, kuris anuomet buvo Lietuvos respublikos pasiuntinys ir įgaliotas ministras Maskvoje. Jis Lietuvos dailininkų draugijai pasiūlė Kaune suruošti Chagallio darbų parodą ir patį dailininką į tą parodą asmeniškai pakviesti. Lietuvos dailininkai su pasiūlymu bematant sutiko, nes Chagallis jau anuomet buvo pagarsėjęs dailininkas.

Jurgis Baltrušaitis Maskvos kultūrinuose ir literatūriniuose sluoksniuose turėjo daug artimų pažinčių ir ryšių. Prieš pirmąjį pasaulinį karą jis buvo labai aktyvus Maskvos literatūriniame gyvenime, buvo pagarsėjęs kaip poetas simbolistas ir pasaulinės literatūros veikalo vertėjas į rusų kalbą. 1922m., panaudojęs savo pažintis ir diplomatinį prestižą, J. Baltrušaitis iš sovietų valdžios išrūpino leidimą Chagalliui aplankyti savo kūrinių parodą Kaune, o toji paroda vyko Lietuvos ir Rusijos kultūrinių ryšių ir bendradarbiavimo rūmuose.

Kitas įdomus faktas kūrinyje Chagallio biografijoje yra tai, kad kone visi ankstyvesnieji dailininko kūriniai iš Rusijos iškeliavo per Lietuvos respublikos pasiuntinystę Maskvoje. Dalinai oficialiai, dalinai kaip „diplomatinių siuntinių“ Chagallio darbai buvo išsiųsti į Lietuvą, i kur jie pasiekė Vakarų ir dabar susilaukia nuostabių aukštų kainų.

Šitą įvykį aprašęs Vokietijos Baltų draugijos biuletenis nurodo, kad Lietuvos dailininkų talka Chagalliui tebuvo dar vienas įrodymas, jog Lietuva tarpukarėje atliko savo uždavinį, kaip kultūrinis tiltas tarp Rytų ir Vakarų, tuo pačiu atkreipdamas

SU LIETUVIAIS PASAULYJE

AR BAZNYČIA GALI KLYSTI?

Taip pavadintą P. Celišiaus parašytą 32 puslapių brošiūrą išleido Vakarų Europos Lietuvių Sielovada kaip savo leidinį Nr.2. Sausdinta Saleziečių spaustuvėje Romoje.

DR. B. MATULIONIUI 75 METAI

Dr. Balys Matulionis, gydytojas, visuomenės veikėjas, sanitarijos pulkininkas, gyvenęs Rhode Island valst., Wallum Lake, JAV, minėjo 75 savo gimimo metines. Dr. B. Matulionis 17 metų dirbo Lietuvos karo ligoninėje ir prisidėjo prie kitų ligoninių pagerinimo. 1941-1944 m. buvo Lietuvos vyr. sveikatos valdytojas. Daug rašė medicinos klausimais ir Kauno radiofone skaitė paskaitas sveikatos klausimais. 1958 m. suredavo stambų leidinį „Fraternitas Lithuanica“ korporacijos 50 metų sukakčiai paminėti.

KASDIENINIS TĖVE MŪSŲ

Marijonų žurnale „Laive“ rašoma, kad šiais laikais krikščionys atbarškina „Tėve mūsų“, kuris irgi skamba pagoniškai. Tą maldą gali nuosirdžiai sukalbėti tik tie, kurie išpažįsta Kristaus mirimą ir prisikėlimą. Kol žmogus nėra patyręs mirties, tai štai kaip skamba jo „Tėve mūsų“: Tėve mūsų, pasilik danguje, kol tu nesikiši į mano reikalus, aš būsiu ramus. Kol tu nesikiši, viskas eis gerai. Aš būsiu saugus, kol įvykių tvarkymas bus mano ran-

dėmėsį į tai, kad Nepriklausomoji Lietuva apamai yra daug padėjusi ir prieglobstį suteikusi rusų intelektualams po pirmojo didžiojo karo.

Z. Amaitis

kose. Bet jei tu paimsi vairą, gali būti blogai. Pagarbintas, pagirtas, pripažintas mano vardas! Tegul ateina mano karalystė, tegul plinta mano įtaka, tegul klesti mano bižnis, tegul būna žinomas mano geras vardas skersai ir išilgai. Bet ypač, Viešpatie, tegu būna mano valia.

PLOKSTELĖ VAIKAMS

JAV keturios šeimos — Grigaičiai, Venclovalai, Peckai ir Tijūnėliai — išleido priešmokyklinio amžiaus vaikams lietuvišką plokstelę.

Plokstelėje yra 37 veikaliukai — trumpos pasakėlės, eilėraščiai, dainelės ir žaidimėliai, išpildyti pačių vaikų. Plokstelė vadinasi „Žuikis Puikis“.

PRADEDAMA DĖSTYTI LIETUVIŲ KALBA

Chicagos universitete bus pradėta dėstyti lietuvių kalba. Pradedamąjį kursą dėstys Elena Eradūnaitė, poeto Kazio Bradūno duklė, kuri šį pavasarį baigė universitetą.

Aukštąjį kalbotyros kursą dėstys prof. dr. Petras Jonikas.

ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRAS

Metinis Argentinos Lietuvių Centro narių susirinkimas Dr. J. Basanavičiaus rūmuose įvyko balandžio mėn. Dabartinis centro pirmininkas yra Victor R. Misiūnas, kuris vadovauja centrui priklausantiems 400 šeimų. Tiesioginis Centro tikslas yra savišalpos organizavimas.

J. MEKO FILMAI

Poetas ir filmų statytojas Jonas Mekas pagamino naują filmų juostą — dienoraščių ir škieus. Amerikoje jis savo filmais pagarsėjęs kaip „underground cinema“ kūrėjas.

SEKMINGAS BIZNIS FILIPINUOSE

„Tėviškės Žiburiai“ informuoja, kad Maniloje, Filipinuose, įsteigtas dr. J. Kazicko ir dr. J. K. Valiūno prekybos bendrovės „Neries“ skyrius. Ten pat „Neries“ savininkai įsteigė dar naują plieno aukšto spaudimo vamzdžių gamybos bendrovę IPI — International Pipe Industries.

Sėkmingai porą metų išdirbusi, IPI bendrovė planuoja steigti skyrius ir kitose Filipinų vietovėse ir pietryčių Azijos kraštuose.

MIRĖ J. VALAKAS

55 metus eidamas, New Yorke mirė žurnalistas Juozas Valakas, gimęs JAV, bet 1922 m. su tėvais nuvykęs į Lietuvą, ten išėjęs mokslus.

1947 m. apsigyvenęs JAV, dirbo laikraščiuose, rūpinosi kitų asmenų raštu išleidimu ir dirbo visuomeninį darbą.

REIKALINGOS ŽINIOS APIE VYSK. V. BORISEVICIŲ

Telšių vyskupas Vincentas Borisevičius bolševikų suimtas ir nuteistas mirties

bausme už partizanų rėmimą. Mirties bausmė pakeista civiline mirtimi. Jis mirė kankinio mirtimi.

Pasiryžta išleisti jo biografiją. Yra jau leidėjas, mecenatas ir redaktorius, bet trūksta žinių. Todėl nutarta kreiptis per spaudą į lietuvius, turėjusius su vysk. V. Borisevičium tiesioginių ryšių ar jį stebėjusių iš tolo, o taip pat ir į tuos, kurie apie jį turėjo žinių tik iš patikimų šaltinių. Visos tokios žinios tiks sumanytajam tikslui.

Siunčiamosios žinios turi būti pasirašytos ir nurodytas siuntėjo adresas. Kas nepanorės, kad pavadė būtų skelbiama, redakcija neskelbs. Labai pageidaujamos vysk. V. Borisevičiaus nuotraukos. Visos bus gražintos panaudojusi.

Visą medžiagą prašoma siųsti šiuo adresu:

A. Liutkus, B. Žukauskas, 6910 So. Fairfield Avenue, Chicago, Illinois 60629 USA.

PRISIMINTAS F. KIRŠA

Kultūriniame subatvakaryje Bostone buvo prisimintas poetas Faustas Kirša.

Žodį apie poetą tarė rašytojas Antanas Gustaitis, Dalia Dikinytė-Pundienė paskaitė jo eilėraščius, o muzikas Izidorius Vasyliūnas su savo mokiniais atliko G. Bacevičiūtės kvartetą.

J. KARDELIO ATSIMINIMAI

Buvęs „Nepriklausomos Lietuvos“ redaktorius Jonas Kardelis, neseniai miręs Kanadoje, paliko savo atsiminimus.

ANTROJI „AGONIJOS“ LAIDA

JAV gyvenęs rašytojas Jurgis Gliauda jau metai kaip pradėjo pensininko gyvenimą.

„Laisvoji Lietuva“ skelbia, kad „Nidos“ išleistosios jo knygos „Agonija“ spausdinama antroji laida JAV.

NAUJA STUDENTŲ VALDYBA

JAV balandžio mėn. išrinkta nauja šiaurės Amerikos lietuvių studentų centro valdyba, kurios pirmininkas yra Antanas Kalvaitis.

Naujoji valdyba pasižadėjo tvirtai dirbti ir atgaivinti 20 metų senumo, bet apsnūdusią sąjungą.

GERASIS JEZUS

„Gaila man žmonių. Jau trys dienos kaip yra su manim ir neturi ko valgyti“ Mork. 8.1.

Nepaprastai žavios tikėjimo tiesos pavergė minčių dėmesį, ir jie pasiliko su Jėzumi. Pabaigė atsiņestą maistą. Nors alkani, bet ištvėringi: niekas jiems taip aiškiai nekalbėjo apie Dievą, apie amžinąjį gyvenimą, apie prisikėlimą iš mirusių. O Jėzaus žodžius sekė daromi nuostabūs stebuklai: įvairiausių ligų varginami žmonės atgavo sveikatą dėl Jėzaus vieno žodžio. Keturi tūkstančiai vyrų buvo apgulę Jėzų. Ir juos jis pamaitino, padauginęs savo žodžių septynis duonos kepalėlius, duoneles. Visi suprato ir aiškiai pajuto, kad V. Jėzus juos myli. O jis tikrinte užtikrino: „Kas daro valią mano Tėvo, tas įeis į dangaus karalystę“ (Mato 7, 21).

Pietų ašigalin

Tarptautiniams geofiziniais metams prasidėjus, iš JAV išplaukė „Atka“. Be laivo įgulos, dar buvo 260 mokslininkų. Jie nuplaukė pietų ašigalyje sudarė vieną observatoriją, o Maria Byrd žemėje — antrąją observatoriją. Su ta moksline ekspedicija kartu vyko Weston, Mass., observatorijos vedėjas kun. Danielius Lincham, SJ. Jo buvimas labai pravertė katalikams mokslininkams. Jų buvo 95, ir galėjo jiems dviasdešimt patarnauti švenčių metu.

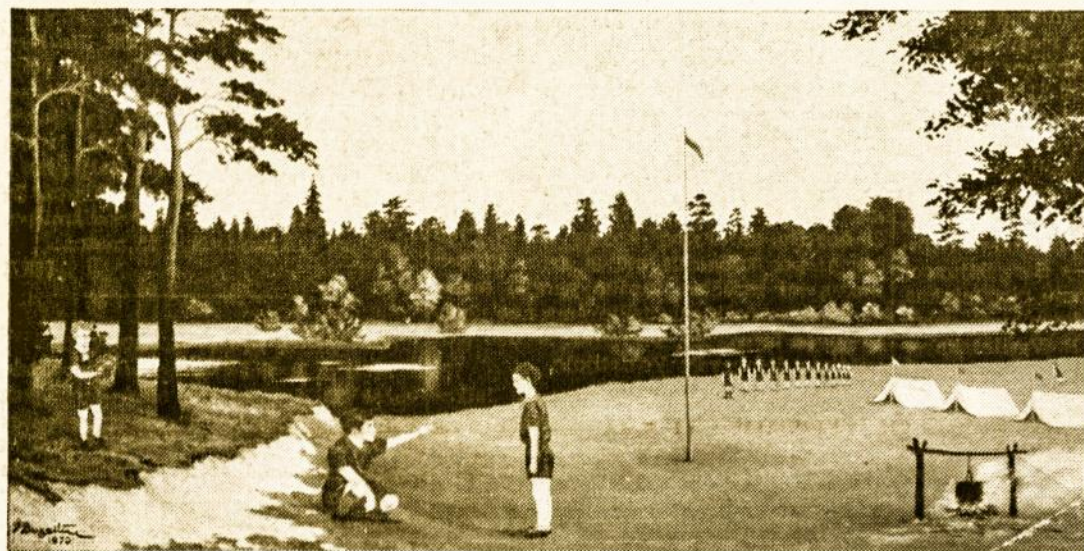
Popiežius Australijon

Katalikų spauda plačiai paskelbė, jog popiežius Paulius VI aplankys šį rudenį, lapkričio antroje pusėje, Filipinų Manilą ir Australijos Sidney. Maniloje dalyvaus 16 valstybių, tame skaičiuje šiaurės ir Pietų Vietnamo, Kambodijos, Laos vyskupų pasitarimuose, konferencijoje. Iš ten nuskris į Australiją, į Sidney, kur bus susirinkę katalikų vyskupai iš Okeanijos salynų, Australijos, Naujosios Zelandijos, Salomono salų ir Papuos. Popiežiaus atsilankymu džiaugiasi tų kraštų gyventojai ir tikintieji. Juk nėra lengva pamatyti popiežių. Tėka vykti Italijon, Romon. O iš Australijos tai labai tolimas kelias.

Greta pasitarimų su vietos vyskupais, numatoma, kad popiežius dalyvaus valstybinėje iškilmėje, minint 200 metų kaip atasta Australija.

Pop. Paulius VI nėra jaunas — atšventė savo kunigystės 50 — auksinį jubiliejų. Stebina jis savo energija, veikla, dažnai ir viešai tariamu žodžiu, liečiant šių dienų spiginančius klausimus. Tokio pasišventusio savo pareigoms vado Pažnyčia laukė ir su džiaugsmu sulaukė ir prašo jam stiprios sveikatos ir dangaus palaimos.

K. A. M.

Dail. P. Bugailiškis

SKAUTŲ STOVYKLA

Nuotrauka V. Zemaičio

BOLŠEVIKŲ VALDŽIOS ATSIKIDIMAS LIETUVOJE 1918—1919 METAIS

jų pačių dokumentų šviesoje

Ats. mjr. P. Gudelis

Protokoluose spausdinamas atvykusio iš Lietuvos P. Eidukevičiaus pranešimas autentiškai patvirtina ir iš kitų dokumentų paaiškęs faktą, kad tuo metu bolševikų Lietuvoje nebuvo. Veikiantieji ten lietuviai socialdemokratai nebuvo proletariato diktatūros šalininkai. Kapsukas ilgai nepasitikėjo jais ir, kaip toliau matysime, juos savo raštuose stipriai kritikavo. Protokolo 5 nr. 3 a ta jo nuomonė taip įrašyta: „V. Kapsuko pranešta apie Vilniaus socialdemokratų organizaciją ir pažymėta, kad ji dar neatsikračiusi nuo negeistino gaivalo ir galutinai dar nepaaiškėjusi. Siunčiamiems Lietuvon žmonėms pranešama, kad kuo greičiausiai reikalinga sudaryti revoliucinę organizaciją dalį... Taigi matome, kad tik liepos mėn. pabaigoje Maskvos bolševikai susirūpino įkurti pirmąją komunistų organizaciją Lietuvoje. Nutarta: Centro biuras pažymti, kad kuo greičiausiai reikalinga paversti Vilniaus organizaciją komunistų organizacija, provincijoje gi steigti grynai komunistines organizacijas“.

Pr. Eidukevičiaus pranešimas atspausdintas rugpjūčio 29 d. protokole 9 nr. Labai pravartėtų tuos pusantro puslapio ilgio „graudžius verksmus“ kiekvienam ištisai perskaityti. Tačiau duodu čia tik jo aimanų litaniją: „Vokiečiams užimant Vilnių, jokios organizacijos nebuvo... mėginta sudaryti partijos konferenciją iš kelių atvykusiųjų draugų. Jau tų draugų tarpe tuomet nebesimatė revoliucinio ūpo, ir, susidarius iš buržuazinių partijų komitetui karo aukoms šelpti, į jį įėjo ir socialdemokratų... 1916 m. buvo tariamasi apie darbą, bet nieko nepadaryta... Jokių nustatytų principų nebuvo, jokių obalsių. Visi pripažindavo „nepriklausomybę“...

Apie 1917 m. Vilniaus konferenciją P. Eidukevičius pasakoja taip: „Konferencijon buvo kviečiami per vokiečių valdžią ir dėlei to daugelis kviestu-

jų negavo pakvietimų, o kai kurie atvyko ir be organizatorių kvietimų. Iš 220 konferencijos dalyvautojų soc (ial) dem (okratų) ir demokratų buvo 40 žmonių. Kad jis pats toje konferencijoje dalyvavo — nenurodoma, tik sakoma: „Darbo Balsą“ leisti d. d. Eidukevičiui ir Domaševičiui pasiūlė patys vokiečiai“...

... (kovo mėn.) paaiškėjo organizacijos krypsnis komunistų pusėn. Buvo pradėta tartis su Bundu, bet nutraukta... Po to tartasi su rusais soc (ial) dem (okratais)... Negalint susitarti, rusų pasiūlyta susijungti be rezoliucijų ir lozungų, bet tai nepavyko... Vilniaus organizacija, kuri, ypač įnešus daugiau gyvumo atvykusiems draugams iš Rusijos, aiškiai pakrypo didžiūmiečių pusėn ir, galop, rugpjūčio 14 d. pasivadino Lietuvos ir Baltgudijos Komunistų partija... O toliau aš iš Kapsuko raštų cituoju jo aštrią to suvažiavimo ir jo sudarytosios tarybos kritiką (Pps. 1,92 p.): „Susinešimas su kitais kraštais sunkus. Iš Lenkijos gaunami du PPS laikraščiai“...

Kitoj vietoj Eidukevičius (prot. 11 nr. 1 p.) savo pranešimą taip papildo: „Mūsų partijos uždaviniai Lietuvoje šie: 1) organizavimas esančiųjų Lietuvoje komunistų, 2) perdirbti liaudininkus ir socialdemokratų į komunistus, 3) tvirti kuopas naujose vietose“...

Išidėmėtina, kad šis Eidukevičiaus pranešimas sugriovė Kapsuko nepasitikėjimą, ir šis pareiškė: „Paskutinis taškas ant i pastatytas. Jeigu pas mus anksčiau būta įvairių nuomonių, abejonių ir kalbų dėlei rėmimo Vilniaus organizacijos ir darbo Lietuvoje, tai dabar to nebebus. Mes darysime visa ką, kad jus paturėtum“...

Paskelbtaisiais protokolais ir norima parodyti, ką c. b. darė, kad Kapsuko pažadą įvykdytų. Tačiau prieš tai noriu išpėti skaitytojus, kad lietuviai ir

kitų tautų bolševikai veikė ne savarankiškai. Lietuvių reikalams komisariatas vykdė rusų liaudies komisariato tautų reikalams planus. O tautų centro biuras buvo įsteigta dar betarpiška vadovybė. Prot. 8 nr. 1a), 2) skiltyje skaitome: „Prie RKP CK sudaryti veikiančiųjų okupuotose šalyse organizacijų sekretoriatai, kuris rūpintųsi: a) darbu užimtuose kraštuose; b) koncentruotų žinias, c) leistų laikraštį įvairiomis kalbomis“...

Kiek iš paskelbtųjų protokolų aiškėja, c. b. veikla pasireiškė pastangomis: 1) siųsti partinius darbininkus ir 2) spausdinti komunistinę literatūrą ir ją gabenti į Lietuvą. Tai pažiūrėkime, kiek tos jų pastangos buvo reikšmingos.

Atsakingų partijos darbininkų siuntimas į Lietuvą

Apie anksčiausiąją jų siuntą kalba Kapsukas savo pranešime 1918 m. spalio 19-24 d. d. Maskvoje rusų suauktame vokiečių okupuotų kraštų (Suomijos, Lenkijos, Ukrainos, Baltgudijos, Lietuvos, Latvijos ir Estijos) bolševikų organizacijų atstovų kongresui (Brb 6 dok.). Ten L ir BKP atstovus Kapsukas pasakė: „Mūsų didžiausia bėda, kad Lietuvoje nėra patyrusių, senų, patvartių partinių darbuotojų. 1918 m. pradžioje mes pasiuntėme ten darbuotojus“. Savo pranešimą baigė jis šiais žodžiais: „Lietuvoje laukia mus didelis darbas. Tačiau mūsų jėgos silpnos. Mūsų šalis labiau atsilikusi, negu Latvija ar Lenkija. Mes reikalingi draugų pagalbos daugiau, negu kas kitas“.

Tačiau šiam pareiškimui prieštarauja dokumentų leidinyje paskelbtasis RKP lietuvių sekcijų centro biuro 1918 m. birželio 30 d. laiškas Rusų KP CK-tui (Brb 1 dok.). Jame rašoma: „RKP lietuvių sekcijų centro biuras laiko reikalingu pranešti, kad jam, su pagalba lietuvių reikalams komisariato prie liaudies komisariato, jau pavyko užmegzti ryšius su Lietuva, sutvarkyti komunistų literatūros įvairiomis kalbomis gabenimą ir žmonių siuntimą į ten. Deja, liet. sekcijų c. b. ligi šiol įsigalėjo pasiūsti tik vieną atsakingą partinį darbininką, kai tuo tarpu draugai Lietuvoje jų labai reikalingi“.

(Bus daugiau)

EUROPOS LIETUVIŲ KAT. KUNIGŲ

STUDIJO DIENOS

Rašo: Kun. Bronius Liubinas

Gegužės 29 d. (penktadienį) iš ryto kun. **Jonas Petrošius** (Paryžius) skaitė paskaitą „Liturgija ir jos vaidmuo mūsų pastoracijoje“. Pirmiausia nušvietė liturgijos sampratą raidą istorijos bėgyje. Toliau nurodė pagrindinius liturgijos esmės elementus: šventiškumą ir iškilmingumą, liturginio akto veiksmingumą ir ženkliškumą. Atkreipė dėmesį į mūsų laikų nerimą ir liturgijoje. Susidaro dvi grupės: vieni nori viską pakeisti, net neatsižvelgdami į esmę, o kiti bijo reformų ir nori viską palikti senoviskai. Abeji yra stabdys. Liturgijos celebriuotojas turi likti kunigu. Jis yra: a. ganytojas, subūriąs žmones Dievo tautoje b. Dievo žodžio skelbėjas ir c. sakramentų tiekėjas, įvykdąs išganymo realybę liturgija. Liturgija negali vesti žmogaus į jam svetimą pasaulį, o turi perduoti išganymo paslaptį savo laiko žmonėms. Paskutinėje dalyje Petrošius aiškino liturgijos ir sielovados ryšį, konkrečiai stabtelėdamas prie moterystės, atgailos, paskutinio patepimo ir eucharistijos sakramentų tiekimo.

Jo koreferentas dr. **J. Vaišnora** atkreipė dėmesį, kad geriau kalbėti apie atnaujinimą, o ne apie reformas.

Kun. **Hermano J. Sulco**, SDB, (Romuva) tema buvo „Jaunimo pastoracijos galimybės mūsų sąlygose“. Pasiremdamas moderniais autoriais, jis dėstė auklėjimo principus ir praktiškumus sunkumais. Atkreipė dėmesį, kad kiekvienas auklėtojas bus kada nors apvilts, bet krikščioniškosios pedagogikos menas yra galėti vėl pasitikėti, nežiūrint apvylimo. Reikia mokėti palaikyti reikiamo momento. Draugiškas auklėjimas gali laiku suvaldyti susikirtimus.

Kun. **Vingaudas J. Damijonaitis** (Buchsachlag) savo koreferate išvystė praktiškąją dalį. Jo išeities taškas — kunigas auklėjime turi įrodyti, kad jis vertas pasitikėjimo. Jaunimas yra kritiškas ir išleptas. Auklėtojas turi mokėti taip paduoti mintį, kad jaunuoliai ją pasigautų kaip savą. Prie bendrųjų problemų lietuviuose dar prisideda tai, kad jaunimas tik retai mato lietuvių kunigą ir kad iš okupuotos Lietuvos atvy-

ko jaunimo su labai menku religiniu išsilauklėjimu. Su jaunimu reikia užsiimti dažnai, vizitacinis metodas čia nesėkmingas. Už tai labai svarbu ypatingieji parengimai, kur bent kelias dienas galima pabūti kartu. Aišku, Vokietijoje didelį vaidmenį turi Vasario 16 gimnazija.

Penktadienio vakaras buvo skirtas socialiniams klausimams svarstyti. Kun. **Alfonas Bernatonis**, OFM Cap, (Dieburg) laikė paskaitą, o jo koreferentu buvo kun. **Vaclovas Šarka** (Hamburg). Bernatonis išnagrinėjo kunigo ir labdario sąvokas pagal šv. Raštą, atkreipė dėmesį, kad šiandien pagalbos reikalingieji jos nepašau ir gavę nedėkoja, o reikalauja, kaip savo teisės. Sielovadoje svarbu ne tiek medžiaginė parama, kuri tvarkoma daugelio institucijų, kiek artimo meile persunktas rūpestis visokių rūšių nelaimingaisiais.

Gegužės 30 d. (šeštadienį) priešpieptinę paskaitą skaitė dr. **Jonas Norkaitis** (Stuttgart). Jo tema: „Pasauliečio žvilgsnis į pastoracinius klausimus“. Ji buvo suskirstyta į tris dalis: 1. Visuomenės žvilgsnis į Bažnyčios organizaciją, 2. Lietuvių visuomenės santykis su atnaujinimo vyksmu ir 3. Lietuviškoji išeivijos visuomenė Europoje kaip pastoracijos veikimo laukas.

1. Pirmojoje dalyje paskaitininkas pareiškė, jog pasauliečiui svarbu, kad Bažnyčia būtų tobula. Laukiama uolos, į kurią galėtų atsiremti. Bažnyčiai daroma mūsų laikais eilė priekaištų. Ji per 2000 metų neturėjusi pakankamai įtakos. Atsirado visa eilė socialinių neteisybių. Žiūrėdami, kaip Bažnyčia realizuoja artimo meilę ten, kur ji yra visiškai laisva, pvz., kokie yra santykiai kunigų su kunigais kad ir JAV-bėse, kai ten atsirado vadinamieji DP kunigai. Ar pilnai respektuojama žmogaus teisė gauti religinius patarnavimus gimtąja kalba? Kaip yra su vagabundais, nepaįėjiančiais susidoroti su gyvenimu? Visur reikalaujama veiksmingumo, o finansuose aiš-

kumo. Lietuviuose laisvėje dvasiškosios užduoties nėra vien sielų vedimas į išganymą, bet ir visos kitos sritys, kurios kliudomos okupuotame krašte.

2. Kai dėl lietuvių visuomenės santykio su atnaujinimo vyksmu, tai pastebėtina, kad Lietuva teologinės minties atžvilgiu visada buvo atsilikusi. Vyravo rezistenciniai ir apologetiniai aspektai. Politinėje srityje mokėta net pasipriešinti Vatikanui, bet nebuvo grynai teologinių konfliktų, net nė susikirtimų dėl pastoracijos formų. Reikėtų įnešti į religinį gyvenimą gyvybės. Gal net būtų naudinga skatinti įtampą, kad būtų mažiau patogios ramybės, o daugiau veiksmingo ieškojimo.

3. Lietuviškoji išeivijos visuomenė Europoje, kaip pastoracijos laukas, yra trejopa. Galima ją skirstyti pagal amžių: vyresnioji karta, daugiau kaip 50 metų; vidurinė — įsijungusi į profesinį darbą, iki 50 metų ir mokslus einančioji karta. Pirmojoje grupėje tikėjimas sujungtas su lietuvių kalba. Čia sielovados atsakomybė pati didžiausia. Daugelis šios kartos žmonių tebematuoja, kad tikrasis gyvenimas buvo Lietuvoje, o po to visa tik atsitiktinumas. Pasėka — išorėjimas. Veikti į kitus, bet tik ne į save. Religijoje yra daug politinio balasto. Čia reikėtų atsieti grynai pastoracinę sritį nuo visuomeninės ir tikėjimo sritį sugyventi. Vidurinioji karta tai karta, kuri turi pilną kontaktą su gyvenamuoju kraštu, pergyvenama jo kultūra, santykiauja su gyvenimu ir religijos problemomis. Čia veikla dėl veiklos pasisekimo neturės, nes žmonės užimti profesiniu darbu. Religiją gali praktikuoti ir be lietuvių kunigo patarnavimų. Jaunosios kartos santykis su gyvenamuoju kraštu yra pats glaudžiausias. Gyvenamasis kraštas jiems yra pirminis kraštas. Sielovadoje vyksta konkurencija tarp lietuviškosios ir vietinės.

Išvadoje dr. Norkaitis skatino sielovados darbuotojus iš naujo pervertinti padėtį ir užimti aiškią poziciją.

Koreferentas kun. **Augustinas Rubikas** (Osterhofen) skatino pagyventi dialogą kunigų su pasauliečiais.

Kun. **Kazimieras Senkus** (Stuttgart) savo paskaitoje kalbėjo apie pagalbinę sielovados priemonę, būdus ir jų panaudojimą. Svarstymuose išėjo iš sielovados tikslo, kuris yra padėti žmogui sueiti į santykį su geruoju Dievu ir pačiam tapti vis geresniu.

Išskaičiavo visą eilę konkrečių sielovados priemonių. Atkreipė dėmesį, kad sielovados darbo planavimas susijęs su bendruomeninės ir politinės veiklos laukais. Jį papildė koreferentas kun. dr. **Petras Celiešius** (Ead Woerishofen).

Rezoliucijos

Tą patį vakarą suvažiavusieji Europos lietuvių kat. kunigai priėmė eilę rezoliucijų. Jie nutarė pasveikinti šv. Tėvą Povilą VI jo kunigystės auksinės sukakties progą, o taip pat pasveikino visą eilę Vatikano pareigūnų ir Vokietijos vyskupų. Per Vatikano radiją pasveikino Lietuvos vyskopus, kunigus ir tikinčiuosius. Nutarta kai kurias paskaitas atspausdinti, o vokiškai ir prancūziškai išleisti leidinį apie Bažnyčios padėtį Lietuvoje, panaudojant Lietuvos vyskupijų kunigų laiškus Kosyginui. Pareikštas protestas prieš vyskupų Vinco Sladkevičiaus ir Julijono Steponavičiaus areštą, painformuota Vatikano radijo vadovybė apie persekiojimus Lietuvoje. Suvažiavimo dalyviai pareiškė padėką pasauliečiams už jų pagalbą kapelionams ir siūlė suruošti bendras kunigų ir pasauliečių studijų dienas. Vasario 16 gimnazijos reikalų ryžosi ir toliau ją remti visomis jėgomis.

Užbaiga

Diskusijos užsitęsė į vėlyvą naktį. Studijų dienas baigiant, vysk. Deksnys dėkojo jas paruošusiems ir jose aktyviai dalyvavusiems. Visomis paskaitomis vyskupas buvęs patenkintas ir stebėjėsi visų uoliu dalyvavimu diskusijose. Pareiškė, kad turėjęs progos apsišviesti, susipažinti su problematika savo vyskupijoje. Užsiminęs Europos lietuvių kat. pastoracinį centrą sakė, kad ten dar nežinoma, ko norima, bet laukiama iš kunigų nurodymų, kas labiausiai reikalinga. Vyskupo santykis su kunigais bus pagrįstas atvirumu ir nuoširdumu.

ELI

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

MATYT, NESKAITO LAIKRASCIO

„Europos Lietuvis“ Nr. 24 išspausdintoji korespondencija apie Birminghamą rodytų, kad jos autorius neseka to laikraščio arba ir visai neskaito jo. Patariu jam pasiskaityti ta pačia tema rašinį „E. L.“ Nr. 18 1970. V. 5.

Ta proga dar norisi prisiminti lietuvišką patarlę: „Karys, kuris, palikęs savo draugus, bėga iš mūšio lauko, yra baltys; bet tas, kas kritikuoja, palindęs po kopūsto lapu, yra zuikis“.

A. Kietys

GERAS VLIKO LAISKAS SVEDIJOS MIN. PIRMININKUI

Spaudoje skaitėme, kad VLIKas Švedijos ministr. pirm. Olof Palmei, viešindamas JAV-se, pasiuntė laišką, teisingai pastebėdamas, kad švedai, įskaitant patį jų ministr. pirmininką, remia šiaurės Vietnamo komunistus ir besiginančius pietų vietnamiečius, o taip pat jiems talkinančius amerikiečius laiko agresoriais.

Bet švedai pritaria Bolševikijos vykdomam genocidui Lietuvoje, visiškai Švedijos kaimynystėje, ir dėl to tyli, kaip prisėmę pilnas burnas vandens. Keistas, švelniai tariant, toksai švedų elgesys. Matyt, jie dar nenuspėję bolševikams išduoti lietuvių ir kitų pabaltiečių kraujo, tai toms pat nešvarioms rankomis toliau palaiko kaimynų naikinimą, begėdiškai talkindami kitame pasaulio krašte esantiems azijatams — žiauriesiems šiaurės vietnamiečiams.

Kažkodėl man atrodo, kad ar nebus tik tai pirmas drąsesnis VLIKo raštas mūsų tautos gynimo reikalui.

Alg. Gustaitis

V. ZULIO DISERTACIJA

Vladas Zulus, Vilniaus universiteto Kauno vakarinio fakulteto vyr. dėstytojas, apgynė filologijos mokslų daktaro disertaciją. Jis bus penktasis kalbininkas, kuriam suteiktas daktaro laipsnis.

V. Zulio disertacijos tema — XVII amžiuje gyvenusio Jono Rėzos raštai.

BALSAVIMAI UŽ TUKSTANCIUS

Pagal „Tiesos“ tiesą, per paskutinius trejetą metų Panevėžyje buvo pastatyta beveik du tūkstančiai butų, du vaikų lopšeliai-darželiai, didelė vidurinė mokykla, seniai įsikūrė elektrotechnikos gamykla, ir visiškai naujai pastatyta tiksliosios mechanikos gamykla.

O panevėžiečiai visi balsavo už tarybų Lietuvai naująją statybos tresto klubę, naujoje rinkiminėje apylinkėje, kurios praėjusių rinkimų metu dar nebuvo.

LIETUVOJE

PROF. S. MASTAUSKIUI 80 M.

Lietuvos žemės ūkio akademija pagerbė 80 metų amžiaus sulaukusį prof. dr. Stanislovą Mastauskį.

Prof. S. Mastauskis yra vienas iš seniausių žemės ūkio srities entomologų ir biologų. Sukakties proga jam buvo įteikti Lietuvos žemės ūkio ir specialiojo vidurinio mokslo ministerijų garbės raštai.

BAIGĖ METŲ DARBĄ

Klaipėdos „Trinių“ medvilnės verpimo fabriko kolektyvas, 113 merginų ir moterų, pabaigė penkmečio planą ir dirba jau 1971 m. sąskaiton.

MAITINIMAS SU TRUKUMAIS

Lietuvos Prekybos ministerijos specialistai drauge su miestų vykdomųjų komitetų atstovais patikrino visuomeninio maitinimo būklę respublikoje, rado daug gerą, bet dar daugiau bloga ir nutarė pagerinti padėtį.

E. KANIAVA Į KUBĄ

Iš Vilniaus į Kubą išvyko dainininkas E. Kaniava. Jis ten dainuos „Traviatos“, „Sevilijos kirpėjo“ ir „Rigoletto“ operose ir suroš ketletą koncertų.

MELŽEJA LAIMEJO

Raudondvaryje surengtame Lietuvos mechanizuoto karvių melžimo konkurse pirmąją vietą laimėjo jauna žemaitė M. Rimkutė (Skuodo rajonas, „K. Požėlos“ kolūkis).

Kiekviena konkurso dalyvė vienu sykiu melžė keturias karves su dviem mechaniniais melžuovais.

FOTOGRAFIJŲ PARODA

Vilniuje atidaryta foto paroda, skirta Lietuvos profesinių sąjungų 50 metų jubiliejui.

Dėmesį patraukia A. Sutkaus nuotraukų ciklas „Lietuvos žmonės“.

Parodoje išstatyta apie 129 geriausi fotografų darbai.

LAIMEJIMAI LOTERIJOJ

Eišiškių traktorininkas M. Razmislovičius 1970 metų gegužės mėn. Lietuvos valstybinėje loterijoje laimėjo automobilį „Moskvich — 412“. Automobilio kaina yra 4841 rb. 25 kp.

Kitas Eišiškių laimingasis gyventojas M. Petuchovas laimėjo šaldytuvą „Saratov“. Jo kaina 150 rublių.

DISERTACIJA APIE BIMBĄ

Vilniuje žurnalistas Br. Ragutis apgynė istorijos mokslų disertaciją. Disertacijos tema: „A. Bimba — lietuvių kultūros publicistas ir istorikas“.

Kaip žinoma, A. Bimba yra veiklus senas komunistas vadinamųjų pažangiųjų lietuvių tarpe Amerikoje.

TIEK SUPLANUOTA

„Tarybinė moteris“ birželio mėn. rašo, kad „Lietuvos žemdirbiai priėmė naujus socialistinius įsipareigojimus“.

1970 m. jie numato pagaminti ne mažiau kaip 2.2 milijono tonų grūdų. Per metus iš kiekvienos karvės primelžti vidutiniškai po 3140 kg pieno, iš vištos surinkti po 229 kiaušinius, iš paršų gimdytojos po 16 paršelių, kurie, pametę motinas, svertų po 18 kg.

Padidinti mėsos gamybą 7.5 procentais daugiau negu praėjusiais metais.

Taip pat lietuvių žemdirbiai įsipareigojo 1970 m. parduoti valstybei viršum plano ne mažiau kaip 103 tūkst. tonų grūdų, 50 tūkst. tonų cukrinių runkelių, 145 tūkst. tonų mėsos, 28 tūkst. tonų pieno, 25 milijonus kiaušinių, linų pluošto 12 tūkst. tonų ir daržovių — 60 tūkst. tonų.

Žemės ūkyje įsipareigota padidinti darbo našumą 5 procentais.

„Tai dideli, bet įvykdomi įsipareigojimai“, užbaigia „Tarybinės moters“ redaktorių skiltis.

FILATELIJOS PARODA

Lietuvoje, Vilniuje, atidaryta pirmoji visasąjunginė filatelijos draugijos paroda, skirta Lenino jubiliejui.

Už Sov. Sąjungos chronologinę kolekciją kaunietis L. Volockis gavo aukščiausią premiją. Kiti filatelystai irgi buvo parodoje atžymėti.

VAIKŲ KAVINĖ

Kaune, Laisvės alėjoje, įrengta vaikams kavinė „Pasaka“. Kavinės vidų išpuošė architektė Vida, dailininkės Filomena ir Jūratė Ušinskaitės ir dailininkė Tija Vaivadienė pagal Salomėjos Neries eilėraščių „Senelės pasakos“ motyvus.

Vaikų užkandžiai turi ir tam tikrus pavadinimus, pvz., „gero apetito“, „zuikio blynai“, gėrimai — „anūkių gėrimas“, „senjoro pamidoras“ ir kt.

VILNIETIS LAIMEJO

Ketvirtajame tarptautiniame Čaikovskio konkurse vilnietis violončelistas Dovydas Geringas laimėjo pirmąją vietą ir aukso medalį.

Užpėrnai to konkurso laureatu buvo tapęs dainininkas V. Daunoras.

ŠALIA KASDIENĖS DUONOS

RATELIAI SUKASI

Rytą, laimingų sutapimu, baro viršininkas grįžo su didžiule pieno našta ir pravėrė jėimą į patį ofisą. Nusišypsojo ir mostelėjo:

— Žinokitės!

Ir taip iš karto, nė nemirktelėję, atsидūrė prieš patį vedėją, o jis, lyg būtų senas prietelis, rado reikalingą rankelę paspausti. Čia pat, Dieve brangusis, ir didysis pabaisa redaktorius. Jau senokai buvau tokį šedevriuką sukūręs apie linksmas draugo vardines. Būtų buvę gera į spaudą kaip nors prakišti, bet drąsos ir pažinčių stoka sulaukė pasireikšti. Nors ir nepiramas atsitiktinis susitikimas, bet drebulys nugarą nučiuožia. O jis pro ūsėlį lyg tai nusišypsojo ar ką. Kauliniu peiliuku dar tebešiltą Europos Lietuvį lanksto. Net aktorijų iš Glasgovo pasikvietęs, šitaip laikraštį išsiųsti ruošia.

— Kaip tik laikas, eikim, su darbininkais arbatos puoduką išgersite, — pakviečia sekretoriaus reikalų vedėjas, ir visi nudardam žemyn. Virtuvės plyta su dvylika skylių, arbatai paruošti pakanka, bet tu darbininkų kaip ir nematyti. Visi tik tie patys, kurie žemyn nudardėjome. Tik čia dar randame poetą, kuris berikiuosius puodukus ant stalo. Vis aš jį pagaunu prie maisto. Aną vakarą Vokietijoje prieš 25 metelius su Kruminiu unguriukus viduryje

kambario kepė. Dabar giriąsi į antrą pusę amžiaus įžengęs. Šešis rinkinius į svietai išleidęs, buvusią meilę mini, meldžiasi ir linotipni ant kulnų mina. Kai kam ir sekasi nesvietiškai. Pagavai naują posmelį, mūzai švystelėjus, ir tuojau šiltą į linotipo rankas! Tiesa, aprobaciją iš redaktoriaus, tur būt, reikia apturėti, bet ką tai reiškia, kada visi, taip sakant, namiškiai!

Arbatą pasigardžiuodami ištuštiname ir vėl visi dardame laipteliais žemyn. Šeiminkai aiškiai mandagumą rodo ir, kaip geriems kaimynams, viską aprodo. Tai štai tie ratukai, dėl kurių vis pasiginčijame, net suprakaituodami, ar šilingą ratukų tepalui paaukoti, ar ne. O čia tu ratukų daugiau už mano staliuką, kuriomis šunims kilimėlius audžiu. Ir švinas čia pat puode verda, kurį, atausinę ant lentos, į mašiną pirmyn ir atgal, ir taip su kiekvienu judesiu naujas spaudos lapas išeina.

Poetas, kaip senas prietelis, prie linotipo sėdasi. Cinkt pacinkt — raideles renka, kaip avelės iš viso kaimo ganyklos. Visas jas į eilutę suvaro.

— Dabar, — jis sako, — čia rankelę paspausiu, ir pamatysit, kas atsitiks.

— Dabar paspausk, — leidžia reikalų vedėjas.

— Spausk, — ramiai patvirtina redaktorius.

8 procentai

Grynais mokame už investicijas trumpam arba neribotam laikui.

Už £1000 sumą investuotojas kas metai gauna grynų nuošimčių £80. 0. 0.

Nuošimtis išmokamas kas pusę metų arba syki per metus, taip, kaip investuotojas pagei—dauja.

Sumą iki £100 galima atsiimti kiekvienu momentu.

BALTIC SAVINGS & INVESTMENTS CO.

421 Hackney Rd., London, E. 2. England.

Tel. 01 739 8734, 01 460 2592.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, sutvarkome visus palikimo reikalus. Išrūpiname giminėms turtą jei kas mirė nesudaręs testamentą.

Padedame INCOME TAX reikalus sutvarkyti.

Europos lietuvių kronika

KADA NETURĖSIME LAIKRAŠCIO?

Dėl spaustuvės atostogų „Europos Lietuvis“ neišeis rugpjūčio mėn. pirmąją savaitę.

Būtinai pranešimai ir skelbimai, kurie turi būti išspausdinti paskutiniame prieš atostogas numeryje, privalo pasiekti redakciją ne vėliau kaip iki liepos 23 d., ketvirtadienio.

LONDONAS

ISKILMINGUOSE PIETUOSE

Šiais metais Jungtinių Tautų Organizacija atšventė savo sidabrinį jubiliejų. Ta proga, kitų iškilmų tarpe, Londono Guildhall birželio 29 d. įvyko iškilmingi pietūs. Lietuvos Atstovas su ponia ir DBLS Pirmininkas J. Alkis atstovavo laisvajai Lietuvos Respublikai šiuose šauniuose pietuose. Jie visi trys sėdėjo prie garbės svečių stalo.

STIPRUS STILIAUS PAJUTIMAS

Ealingo Technikos kolidžio meno centro suruoštoje dailės parodoje dalyvavo ir Londono lietuvių M. Baras. Atliekamu laiku po keleto valandų kas savaitę ji tame kolidže gilinama savo tapybos studijas.

Vietinis anglų laikraštis apie parodoje išstatytą jos aliejinį paveikslą su trim liudinčiomis moterimis parašė, kad tame darbe matyti išreikštas didelis temos vieningumas ir stiprus stiliaus pajutimas.

VISAS BŪRELIS SVEČIŲ

Penktadienį, liepos 3 d., grįždamas po atostogų iš Lietuvos Sodybos, apsilankę Lietuvių Namuose rochdališkis Vincas Kavaliauskas, jau žinodamas, kad suplauks ir daugiau svečių. Iš tiesų netrukus ir atvažiavo DBLS Tarybos narys ir Rochdale's skyr. pirm. Domas Banaitis su Stefania ir Justinu Šidlauskais, buvusiais rochdališkiais, o dabar chicagiškiais, atsiskyrusiais nuo vienos ekskursantų į Romą grupės ir viešėjusių pas gimines ir pažįstamus Manchesterio ir apylinkių srityje. Ten juos beviešinėjus vis lydėjęs, dar ir į Londoną atvežė D. Banaitis.

Traukiniu pasiekę Londoną, prie jų Lietuvių Namuose neužilgo prisijungė beveik tas pats apylinkės ir ten gyvenančių artimųsių lankę kiti du chicagiškiai — Bronė Laureckienė ir Vladas Paliulionis. Pastarasis aplankė ir DBLS Prestono skyrių, kuriam yra pirmininkavęs.

Visi keturi chicagiškiai šeštadienį iškriodo į Romą, o abu rochdališkiai grįžo į savo miestą.

MANCHESTERIS

DARIAUS IR GIRĖNO MINĖJIMAS

L. V. S. „Ramovė“ Manchesterio skyrius liepos 18 d., šeštadienį, 5.30 val., Lietuvių klubo patalpose (121 Middleton Road, Manchester 8) rengia Dariaus ir Girėno minėjimą.

Programoje: DBLS pirm. J. Alkio paskaita ir meninė dalis, kurios metu pasirodys jaunieji skautai su dainomis ir tautiniais šokiais, taip pat N. Kutkutės vadovaujamos sesės skautės padainuos, bus deklamuojami eilėraščiai, bus linksmoji dalis ir šokiai.

Baras veiks iki 11 val. vakaro. Įkviečiami visi iš toliau ir arčiau atvykti į minėjimą, nes erdvus klubas, vietos pakaks visiems.

Skyriaus Valdyba

PADEKA

Manchesterio „Živilės“ ir „Maironio“ skautai ir tėvų komitetas reiškia didelę padėką Manchesterio Lietuvių Klubui už patalpą ir suteiktą pašalpą aštuonerių gyvavimo metų paminėjimui.

P. A. Jasikui už paaukotas rūtas, Domoševičiui už surengimą ekskursijos iš Nottinghamo, šeiminkinėms už pagaminimą užkandžių ir visiems vienokių ar kitokių būdu prisidėjusiems prie šios šventės ir visiems tautiečiams, taip gausiai atsilankiusiems, tariaime nuoširdų ačiū.

Manchesterio „Živilės“ ir „Maironio“ skautai ir tėvų komitetas

BRADFORDAS

PUSMETINIS SUSIRINKIMAS

Liepos 19 d., sekmadienį, 3 val. p. p. šaukiamas pusmetinis Vyties klubo narių susirinkimas.

Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Vyties Klubu Valdyba

DERBY

MINĖJIMAS IR SUSIRINKIMAS

Liepos 18 d. Derby Skyrius rengia kuklų Dariaus ir Girėno minėjimą. Minėjimas įvyks „Buxton“ Hotel, Boyer St., Derby, 6 val. vakaro.

Tuo pačiu pranešame, kad po minėjimo įvyksta bendras Derby lietuvių visuotinis susirinkimas. Susirinkime bus diskutuojami vietos lietuvių ir kiti bendri lietuviški reikalai. Į minėjimą ir susirinkimą atvyksta DBLS pirm. J. Alkis ir gal daugiau Centro Valdybos narių. Be to, atvyksta kun. A. Geryba iš Nottinghamo.

Visus vietas bei apylinkės lietuvius maloniai kviečiame į minėjimą ir tą svarbų susirinkimą gausiai atsilankyti, kad galėtume pasvarstyti bendruosius lietuviškus reikalus.

Sk. Valdyba

BIRMINGHAMAS

MŪSŲ LIGONIAI

„Europos Lietuvyje“ buvo minėta, kad Birminghame nelaimės užpuolė — net du tautiečiai ligoninėje. Bet iš tikro tai turime net tris ligonius.

Pranas Andriukaitis jau sirgo, kai vyskupas mus lankė. Vyskupas Deksnys lankė jį jo namuose. Iki šiol Andriukaitis gydėsi namuose, bet liga dabar staiga pasikeitė į blogą pusę — jis nuvežtas į ligoninę skubiai operacijai.

Trašinską miesto policija rado vakare su draugu nežinomos mašinos pritrenktus gatvėje, abu be sąmonės ir be dokumentų. Trašinskas buvo atpažintas, bet antrojo net tautybė dar nežinoma. Doktorai neteikia didelių vilčių. Ju draugas jau rodo žymių atsigauti, bet ir tas kol kas dar be sąmonės, o jau 3 savaitės kaip guli.

Širdies smūgio ištiktas J. Sateikis taisosi, už savaitės ar kitos grįš prie savo bityno darbų.

LEIGH

PADEKA

Ačiū birželio 6 d. suruoštosios gegužinės ruošėjams, kurie nepagalėjo laiko ir energijos, p. p. Usams, Blažiams, Snelienei su dukra, Aleknams, Pranauksams, Užkalnams, K. Narbučiui, Kizlauskienėi, Stankei, J. Jonson, ir visiems talkininkams ir atsilankiusiems.

DBLS Leigh Skyriaus Valdyba

LIETUVIŠKOS PAMALDOS

NOTTINGHAM — liepos 12 d., 12.30 v., St. Patrick's bažn.

BRADFORD — liepos 19 d., 12.30 v.

ECCLLES — liepos 12 d., 12.15 val.

DERBY — liepos 12 d., 11 val.

PAIESKOJIMAI

Jonušis (Jonušis) Benediktas, Jurgio ir Levos sūnus, gimęs 1911. II. 6 Klipstuose. Klaipėdos apskr., pats ar žinantieji apie jį prašom rašyti „Europos Lietuvio“ Administracijai.

ITALIJA

MIN. S. GIRDVAINIO LAIDOTUVES

Birželio 15 d. po ilgos ir sunkios ligos mirė ministeris Stasys Girdvainis, Lietuvos atstovas prie Sv. Sosto. Jis ėjo aštuoniasdešimtuosius metus. Prieš mirtį vyskupas A. Deksnys ir prel. L. Tulaba suteikė ligoniui šv. sakramentus. Kelias dienas prieš mirtį Sv. Tėvas atsiuntė min. Girdvainiui specialų apaštališkąjį palaiminimą.

Mirus min. Girdvainiui, Valstybės Sekretorius Kardinolas Villot atsiuntė pasiuntinybės sekretoriui Stasiui Lozoraitiui j. telegramą, kurioje pranešė, kad Sv. Tėvas susijaudinęs sužinojo apie ministerio mirtį, meldžiasi už velionio sielos ramybę ir šia liūdna proga reiškia pasiuntinybės sekretoriui gilia užuojautą. Pranešdamas šiuos kilnius Sv. Tėvo žodžius, Valstybės Sekretorius išreiškė savo asmeninį užuojautą.

Birželio 17 d. laidotuvių proga gedulingas mišias atlikė didelis Lietuvos draugas kardinolas A. Samorė. Mišiose dalyvavo Valstybės Sekretariato atstovas, viešųjų Bažnyčios reikalų Tarybos atstovas, Diplomatinio korpuso dekanas, Kubos ambasadorius ir Prancūzijos, Turkijos, Paragvajaus, Ekvadoro, Kolumbijos, Lenkijos, Japonijos, Indonezijos, Senegalio, Kongo, Belgijos, Maltos Ordino ir Santo Domingo respublikos ambasadoriai. Iš lietuvių pusės, šalia pasiuntinybės sekretoriaus, dalyvavo L. Diplomatinijos Šešas min. Lozoraitis, vysk. A. Deksnys, prel. Tulaba, Italijos L. Bendruomenės pirmininkas prel. Mincevičius ir visa Romos lietuvių kolonija. Pastebėtas taip pat gausus Lietuvos draugų būrys.

Prie karsto buvo padėti L. Diplomatinės Tarnybos, Diplomatinio korpuso, akredituoto prie Sv. Sosto, Indonezijos ambasados, Lietuvių Bendruomenės ir Lozoraitių šeimos vainikai.

Vėlonis buvo palaidotas Romos kapinėse esančioje šv. Kazimiero kolegijos kriptojė. Čia atsisveikinimo žodį tarė vysk. Deksnys ir min. Lozoraitis. Pasiuntinybės sekretorius Lozoraitis j. padėkojo visiems, šia liūdna valandą išreiškusiems užuojautą, pirmoje vietoje Popiežiui Pauliui VI. Lozoraitis j. baigė savo kalbą, primindamas min. Girdvainio 1940 m. pareikšimą: „Tegyvuoja laisva, nepriklausoma Lietuva, kurią veltui laidojate. Protėvių dvasia, Daukanto, Basanavičiaus darbai, Maironio giesmės, visų tautiečių pastangos vėl prikelis ją savarankišką, didžią. Ji spindės dar skaistesnė, neteršiama papirktų išdavikų, bus dar gyvesnė, nuplauta naujų kankinių ir didvyrių krauju“.

Min. Girdvainis ėjo savo pareigas nuo 1939 metų rudens. Jis buvo apdovanotas Šv. Grigaliaus ordino aukščiausiuoju laipsniu.

DEKINGUMO ŠVENTĖ VYTĖNUOSE

Per Petrinės Vytėnų saleziečiai ir saleziečiai, jungdami į viena ir aplink gyvenančius bendrabrolius, atšventė dėkingumo šventę. Mišių metu atnašavo padėkos auką Dievui už praleistus pirmuosius metus naujojo sodyboje, meldė amžinosios laimės dar neseniai juos apleidusiam vicedirektoriui-administratoriui kun. Ant. Tranavičiui, priminė geradarius bei rėmėjus. O vaišių metu Vytėnų direktorius reiškė padėką bendrabroliams ir seselėms už nemąžią pasiaukojimą naujakūrstėjų ir nušvietę perspektyvas atečiai. Buvo taipgi priminti ir po pasaulį išblaškyti bendrabroliai saleziečiai.

SIMTO DAILININKŲ PAVEIKSLAI VYTĖNUOSE

Saleziečių centre Vytėnuose galima apžiūrėti ir net įsigyti įvairios rūšies ir skirtingų italų dailininkų meno kūrinių.

Pelnas už parduotus paveikslus, pagal susitarimą su lietuviams palankia misijų organizacija (kuri lietuviams tuos paveikslus patikėjo), eina pusiau Vytėnų naujakūrstėjų ir pusiau misijoms.

Per Romą pravažiuojantieji tautiečiai gali aplankyti ir šią dvilypę „labdaros galeriją“ — Vytėnai, Via Colonna 2, 00044 Frascati-Roma, tel. 940.507.

TAU, SESUTE...

...Tau, sesute, puikios gėlės,
Man gi kargas prie šalies.
Tau akis plaus ašarėlės,
Man gaisrai takus nušvies...

Ir kas gi mūsų nežino šios dainos? Bet nedaug kas žino apie jos autorių Praną Lambertą, mirusį 1967 m. Kalifornijoje, ypač apie jo kūrybą paskutiniaisiais gyvenimo metais. Naujai išėjusioje knygoje TAU, SESUTE, 260 psl., kiekvienas ras artimų savo širdžiai dainų ir biografinių žinių apie poetą Praną Lambertą. Knygos kaina 34/.

RUGSEJO ŠEŠTADIENIS, B. Pūkelevičiūtės premijuotas romanas, 235 psl. Kaina 43/6.

LIETUVOS VAIZDELIAI — Žem. Ant. 22 atskiri vaizdeliai apie Lietuvą, 98 psl. Kaina 9/.

LITUANISTIKOS DARBAI, J. Balio redaguota. 2 tomas. 180 psl. Kaina 21/.

LEMTINGOS DIENOS — J. Leskauskos apysaka. 187 psl. Kaina 43/.

L. Andriekaus SAULĖ KRYŽIUOSE, poezija. 200 psl. 27/.

L. Andriekaus PO DIEVO ANTSPAUDAIS. Vytauto Didžiojo Godos. Iliustruota T. Valiaus. 108 psl. 50/.

Šios ir kitos knygos, lietuviškos plokštelės, periodiniai leidiniai gaunami: DAINORA, 14 Priory Rd., Kew, Surrey. Pasielkia ma autob. 27, 65 arba požeminiu traukiniu Kew Gardens.

MISIONIERIAUS JUBILIEJUS

Buvęs Indijos misionierius kun. Jonas Svirnelis, salezietis, liepos 16 d. Vytėnuose (Romoj) švęs 25 metų kunigystės jubiliejų. Ta proga jis ypą prisimins ne tik savo misiją Indijoje, kuriai paskyrė 31 darbo metus ir sveikata, bet ir savo misijos geradarius bei rėmėjus.

ROMOS SALEZIEČIŲ PROVINCIJOS KAPITULA

Romos saleziečių provincija, apimanti Lacijų ir Sardiniją ir turinti 24 namus su daugiau kaip 500 saleziečių, birželio 30 d. pradėjo Romoje savo antrąją kapitulą (atstovų susirinkimą), skirtą pasiruošti generalinei nepaprastajai visos vienuolijos kapitulai, kuri sušaukta 1971 metams.

Romos provincijos kapitulo dalyvauja ir Vytėnų centro direktorius kun. Pr. Gavėnas.

VOKIETIJA

STUDIJŲ SAVAITE

Vokietijos lietuvių visuomeninės organizacijos, globojant Vokietijos Lietuvių Bendruomenės valdybai, ruošia XVII Lietuviškųjų studijų savaitę liepos 19-26 d. D. Rotenburgo vyskupijos katalikų akademijos namuose, 7 Stuttgart-Hohenheim, Paracelsusstr. 91, telef.: 0711-253 193.

Savaitę moderuoja V. Natkevičius, M. A., Vasario 16 gimnazijos direktorius. Dvasinių aptarnavimų rūpinasi kun. J. Urdzė arba kun. Ad. Gelžinis (evangelikų) ir kun. prof. dr. J. Jūraitis (katalikų). Organizacinę komisiją sudaro O. Bartusevičienė jn., M. Landas ir kun. B. Liubinas. A. Griniene rūpinasi meniniais parengimais.

Savaitės programa

VII. 19., sek., 20 val. Susipažinimo vakaras.

VII. 20., pirm., 10 val. dr. K. J. Čeginskas (Uppsala) — Sociologinis okupuotos Lietuvos plūvis: krašto miestėjimas; 20 val. M. Saulaitytė (Čikaga) — Lietuviškasis jaunimas JAV-bėse.

VII. 21., antr., 10 val. prof. dr. Z. Ivinskis (Bonna) — Lietuvos Steigiamasis seimas: jo kilmė ir reikšmė; 20 val. dr. J. Grinius (Miunchenas) — Tarp žydrojo ir juodojo romantizmo.

VII. 22., treč., 10 val. W. Banaitis (Bonna) — Naujoji lietuvių muzika; 20 val. V. Natkevičius, M. A. — Ateitininkų įnašas į lietuvių literatūrą (ateitininkijos 60 metų proga).

VII. 23., ketv., 10 val. prof. dr. J. Jūraitis (Sittenas) — „Dievo mirties“ teologija vitalinių jėgų sraute; 20 val. S. Lozoraitis jn. (Roma) — Lietuvos padėtis naujojo dešimtmečio pradžioje.

VII. 24., penkt., 10 val. J. Lingis, Lic. (Bromma, Švedija) — „Pasirodo Derlius, Kukurūzams grojant“ (Gyvenimiškųjų tradicijų nauji elementai ir naujas turinys Lietuvoje); 20 val. Tėvynės valandėlė.

VII. 25., šešt., 10 val. prof. dr. A. Paškus (Erie, USA) — Freudizmas šių dienų psichologijoje; 20 val. Koncertas. Dalyvauja solistė B. Kemežaitė (Čikaga).

VII. 26., sek., 10 val. Pamaldos. Katalikams šv. Mišias aukoja Europos lietuvių vyskupas dr. A. Deksnys; 11 val. Studijų savaitės uždarymas.

Be to, yra kviešti paskaitų skaityti prof. dr. A. Gimbutienė (Los Angeles) ir dr. J. Eoguta (Bonna), bet iki šiol nėra davę galutinio atsakymo. Tad programos pakeitimai galimi. Popietinėmis valandomis vyks organizacijų posėdžiai ir kt.

Dalyvavimo sąlygos: Maistas ir kambarys visiems nemokamas. Norintieji specialių patarnavimų už juos apsimoka patys. Studentams, abiturientams ir moksleiviams, pagal asmenišką prašymą, gali būti apmokėtos kelionės išlaidos per Vokietiją, tačiau tik tokiu atveju, jei prašantysis dalyvaus visą savaitę.

Rengimo komisija

EVANGELIKŲ SUVAŽIAVIMAS

Šiaurės Vokietijos Lietuvių Evangelikų suvažiavimas įvyko birželio 6-7 d. d. Hamburge. Rengėjai dėjo daug pastangų, kad viskas būtų gerai organizuota ir sklandžiai praeitų. Jiems tai gerai pavyko. Atstovai ir dalyviai suėjo ir suvažiavo, žinoma, ne tik iš Hamburgo, bet ir iš Bremeno, Luebecko, Hannoverio, Dortmund, Pinnebergo, Geesthachto ir kitų vietovių. Malonu buvo pastebėti, kad dauguma dalyvių buvo jaunesnio amžiaus žmonės ir jaunimas. Vienas dalyvis teturėjo tik 9 metus amžiaus. Vargu, ar jis viską suprato, kas buvo skaitoma ir kalbama, bet atidžiai ir rimtu veiduku sekė paskaitas.

Punktaliai 16 val. visi dalyviai susirinko salėje prie St. Andreas bažnyčios Hamburge, Eogenstrasse, kur jau visi stalai buvo sustatyti į didelį ratą. Ant vidurio stalo gulėjo ilgas, gražus lietuviškas patiesalys, stovėjo vazos su tulpėmis. Sienoje kabėjo didelis medinis kryžius. R. Baliulis trumpu žodžiu atidarė suvažiavimą ir pristatė visus dalyvius ir pranešėjus. Kunigas A. Keleris sukalbėjo malda, o visi kartu sugiedojo psalmę „Aš meilės garbinu galybę, apreišką Jėzaus asmeny“.

Pirmas paskaitininkas buvo E. Žilius. Jo paskaitos tema: „Lietuvių evangelikų ateitis per psichologo akis“. Referentas abstriai ir kritiškai išdėstė savo pažiūras į dabartinę bažnyčios padėtį. Tikėjimas žmonėse

menkėja. E. Žilius, tarp kita ko, dėsto psichologiją kalėjimo prižiūrėtojams. Kai būsimieji valdininkai turėjo duoti priesaiką, tai iš 90 tik 13 pasinaudojo religine priesaika. Anksčiau kunigai buvo kaip ir gydytojai, mokytojai, teisėjai. Žmonės eido pas kunigą su visom savo bėdom. Dabar žmonės turi kitokių autoritetų. Tokio tikėjimo, kaip anksčiau, dabar jau nebėra. Dabar pirmoje vietoje žmonės krauna sau turtus arba rūpinasi galia. Yra estetų, kurie stengiasi pagauti pasaulį iš gražiosios pusės. Bet yra ir religinis žmogus, kuris stengiasi padėti artimui. Jis negalvoja tik apie save. Bet tokie žmonės sudaro tikrai šėštadalį. Mūsų bažnyčios dabar apytuštės. Tik tas šeštadalys gyvai dalyvauja rapijos gyvenime, suvažiavimuose ir kt. Visi kiti tuo nesidomi. Referentas net abejojo, ar pavyks evangelikams išlaikyti pasaulįje savo užimtą vietą. Jaunimas ieško naujų formų, atsisako senųjų. Svarbu suprasti šių dienų reikalavimus. Svarbu, kad nenutrikėtų kalba su bažnyčia, su kunigu. Pamokslų šįandien neužtenka — kunigas turi rūpintis žmonėmis, nelaukti, kad jie pas jį ateitų. Pagaliau tai jo — kunigo — uždavinys. Reikia reformuoti per 500 metų sustingusį bažnytinį gyvenimą.

Kunigas K. Felgendreheris savo paskaitą „Humanistinis žmogus ir žmogus, kuris tiki į Dievą“ pradėjo tuo, kad žmogus klausia save: „Kas aš esu?“ Atsakymą galima surasti įvairiuose šaltiniuose. Kun. Felgendreheris pradėjo graikų filosofais, minėjo Sokratą, Platoną, Aristotelį. svarstė įvairias pasaulėžiūras ir pagaliau priėjo iki humanizmo. Į žmogų įžvelgti reiškia jį pažinti. Pažinti yra žmogaus vertė. Žmogus istorijoje buvo jau kelis kartus praradęs savo vertę, kada jis buvo tik kokios nors organizacijos narys. Žmogus yra tikintis. Jeigu jis netiki į Dievą, tai tiki į kokią nors pasaulėžiūrą, idėją. Kartais jis net daugiau aukų sudeda tai pasaulėžiūrai, negu Dievui. Referentas suminėjo technikos plėtojimąsi. Buvo laikai, kai galvota, kad fizika jau pasiekė savo aukštybes ir jau nebėra kur eiti. Bet mes matome, kad šių dienų technika dar vis žengia į priekį. Technika, išeidama iš žmogaus rankų, pasidaro jam pavojinga. Žmogus jau bijo žmogaus. Toliau prelegentas kalbėjo, kad Dievas sukūrė žmogų kaip asmenybę ir davė jam laisvę, tokią laisvę, kad jis net gali atsistoti prieš savo Kūrėją. Dievas suteikė mums didelę malonę, bet žmogus blogai pasinaudojo ta malone.

Po paskaitų buvo gyvos diskusijos. Daugiausia klausimų buvo keliama dėl žmogaus buities ir jo ryšio su Dievu, bažnyčia, kunigu ir dėl reformų bažnyčioje. Tarp kitko, pastebėjau, kad kaip tik jaunimas nelabai pritaria bažnyčių reformoms, ypač apeigų keitimui ir kt. Bažnyčia turi pasilikti pastovia tvirtove, o ne svyruoti pagal laiko reikalavimus. Vienas jaunas vyras man sakė, kad modernūs bažnyčios pastatai jam atrodė kaip teatras. Euvo kalbama, kaip skelbti evangeliją.

Antrąją suvažiavimo dieną, sekmadienį, dalyvių skaičius kiek padidėjo. Diena prasidėjo 9 val. bendrais pusryčiais. Po pusryčių St. Andreas bažnyčioje buvo pamaldos, kurias atlikė kun. A. Keleris. Po pamaldų buvo tęsimas paskaitos ir diskusijos. Kun. A. Keleris skaitė „Lietuvių Evangelikų Bažnyčios ateitis“. Jis apibūdino nelengvą šių dienų bažnyčios padėtį. Kai kas nori bažnyčią sugriauti. Vienas studentas Heidelbergo pasakė, kad jis studijuojas teologiją, idant galėtų griauti bažnyčią. Deja, daug kur taip galvojama. Tai žalinga srovė, su kuria reikia kovoti. Anksčiau kunigai ėjo daugiau vertikaline kryptimi, ir viršų — daugiau kreipė dėmesį į sielos išganyką.

Kun. A. Keleris davė daug informacijų apie dabartinis evangelikų bažnyčios rūpesčius ir uždavinius. Didelę reikšmę jis skiria šeimai, meilei šeimose. Sunku tremtyje išlaikyti visas savo tradicijas, bet mes Europoje dar galim laisvai susirinkti, pasimelsti, pasikalbėti. Labai svarbu pažinti šių dienų reikalavimus.

Po šios paskaitos buvo dar diskusijų, suvažiavusiųjų pasisakymų, pageldavimų. Po pietų buvo perskaityti sveikinimai. Gražūs sveikinimai gauti iš kun. V. Šarkos, kun. J. Urdzės, kun. J. Stanaičio, Šlenerio, Dikšaičio ir kitų. R. Baliulis davė paskaitų santrauką, padėjo visiems atvykusiems, o ypač paskaitininkams. Buvo pareikštas noras vėl susitikti šį rudenį Luebecke ar Neustadte. Atstovai sakė, kad jie grįš į savo apylinkes dvasiškai sustiprėję. Po suvažiavimo hamburgiečiai dar parodė svečiams savo miesto įžymybes.

V. Čekauskienė

NEI SU RUSIJA, NEI SU LENKIJA

Vyt. Alseika „Drauge“ rašo apie Paryžiuje leidžiamą lenkų intelektualų ir politinių pabėgėlių žurnalą „Kultura“, kuriame išspausdintas Juliusz Mieroszewski straipsnis, smerkiantis Lenkijos vykdytą vadinamąją „tautybių politiką“ ir griežtai pasisakantis prieš lenkų reikiamašias pretenzijas į Vilnių. Straipsnyje rašoma, kad lenkai niekad nesuprato, kaip reikia „būti gerais partneriais su kaimynais“, jiems terūpėjo tik nutautinimo politika. J. Mieroszewski rašo, kad lietuviai nieku būdu ne linkę turėti sąjungos su lenkais. Lietuviai, kaip ir gudi, esą, skelbia šūkį: „Mes nei su Rusija, nei su Lenkija“.

MOCK AUCTION

MŪSŲ „MOCK-AUCTION“ BUS

liepos 11 d., šeštadienį, Lietuvių Sporto ir Socialiniame Klube (345A Victoria Park Rd., E. 9).

Įėjimas 2 šilingai.

Kas turi daiktų, kuriuos norėtų atgabenti į tą aukcioną, prašom susisiekti su J. Alkiu Lietuvių Namų adresu, telefonas 01-727-2470.